

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตศึกษาลีบ เอ็ค

นายชัยวัฒน์ วรรณพงษ์

ศูนย์วิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต^๑
แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๕๕๑๔๑

๙.๑

CHANGWAD SUPERVISORS' PERFORMANCE IN

EDUCATIONAL REGION ELEVEN

Mr. Chaiwat Wanapong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1978

หัวขอวิทยานิพนธ์	การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตศึกษาลิบเอ็ด
โดย	นายชัยวัฒน์ วรรจนพงษ์
แผนกวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพงษ์ บุญจิตรคุลย์ อาจารย์ไอลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มีวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเมฆะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ณรงค์ บุญมี)

.... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.บุญมี เนรยอด)

.... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพงษ์ บุญจิตรคุลย์)

.... กรรมการ

(อาจารย์ไอลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตศึกษาลับเอ็ค

ช่องลีด

นายชัยวัฒน์ วรรณาพงษ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

๗๑ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บันพงษ์ บุญจิตรากุลย์

อาจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

แผนกวิชา

บริหารงานศึกษา

ปีกานะ

ପ୍ରକାଶକ

ପାତ୍ରମାଳା

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการสำรวจ

๑. การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๘
  ๒. ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด
  ๓. ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มศึกษาธิการจังหวัดฯ ได้แก่ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน ๙๕ คน กลุ่มนี้หัวหน้าส่วนการศึกษาฯ ได้แก่ หัวหน้าส่วนการศึกษา และหัวหน้าหมวดการศึกษา จำนวน ๔๔ คน ศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน ๔๒ คน กรุใหญ่และครู จำนวน ๒๖ คน ล่าหรือบครุใหญ่และครูคัดเลือกจากโรงเรียนประถมศึกษานิเทศก์จังหวัดฯ ให้เข้าไปปฏิบัติงานแล้ว โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ ตอนที่ ๑ ตามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ประกอบด้วยข้อคำถาม ๖๒ ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่า ค่ายศึกษานิเทศก์รวมสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๙

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วยข้อคำถาม ๑๗ ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การอย่าง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

๑. เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ค้านต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่า ค่ายศึกษานิเทศก์รวมสามัญศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๙ นั้นพบว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ดังกล่าวเป็นบางครั้ง และได้ผลพอควร ยกเว้น การตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย การศึกษาทดลองวิจัย การพัฒนาหลักสูตร การจัดทำกฎมือครูเอกสารทางวิชาการและวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน และการเสนอแนะหรือให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ กรรมสามัญศึกษา ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดได้มีการปฏิบัติดังอยู่

๒. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัดตามหน้าที่ค้านต่าง ๆ ได้ผลมากน้อย เรียงตามลำดับดังนี้

ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายได้ผลเป็นอันดับหนึ่ง

จัดประชุม อบรม สมมนาครูอาจารย์ เพื่อส่งเสริมคุณภาพของการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษาได้ผลเป็นอันดับสอง

จัดประเมินผลงานทางค้านวิชาการได้ผลเป็นอันดับสาม

ปรับปรุงและส่งเสริมคุณภาพของการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา โดยใช้วิธีการทางการศึกษาค้านต่าง ๆ ได้ผลเป็นอันดับสี่

นิเทศการสอน และการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่ สถานศึกษา ที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบได้ผลเป็นอันดับห้า

พิจารณา หรือพยานาหลักสูตรแบบเรียน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
โดยผลเป็นอันดับแรก

การจัดทำคู่มือครูเอกสารทางวิชาการ และอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนโดยผล
เป็นอันดับเจ็ด

การตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายโดยผล
เป็นอันดับแปด

การเสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมสามัญศึกษาโดยผลเป็นอันดับเก้า

การศึกษาทดลองวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารการ
ศึกษาโดยผลเป็นอันดับสิบ

๓. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ที่สำคัญโดยแก้ไขปัญหาจำนวน
ศึกษานิเทศก์ ต่อครู ต่อโรงเรียนไม่ได้สักส่วนกัน งบประมาณมีน้อย อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่อง
ใช้ในการนิเทศการศึกษามีไม่พอ หน้าที่ของศึกษานิเทศก์กำหนดไว้ว่างยากต่อการปฏิบัติ หาก
ความคล่องตัวในการปฏิบัติงานเพราะโรงเรียนประถมศึกษามีหลายลังกัด โรงเรียนที่จะไปนิ
เทศก์จะรายอยู่หางกัน และครูไม่เคยจะนำเอารหีการหรือข้อนิเทศไปปฏิบัติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Changwad Supervisors' Performance in Educational Region Eleven.

Name   Mr. Chaiwat Wanapong

Thesis Advisor   ASST. Prof. Noppongs Bunyajitradulya
                                  Mrs. Valairat Boonswasdi

Department   Educational Administration

Academic Year   1977

ABSTRACT

The Purposes of the Study were as follows :

1. To survey Changwad Supervisors' actual performances on the supervisory functions according to the Regulations concerning Supervisors' functions of the Ministry of Education B.E. 2519.
2. To follow-up Changwad Supervisors' actual performances
3. To survey the problems of Changwad Supervisors' actual performances

Method and Procedures :

Population

The questionnaires were answered by ; 5 Changwad Educational Officers, 5 Assistant Changwad Educational Officers, 5 Heads of the Changwad Supervisory Units, 55 Educational Division Heads of the Changwad Administrative Organization and the Chiefs of Amphoe Education Section, 42 Changwad Supervisors, and 216 selected principals and teachers who have been visited by Changwad Supervisors.

Instruments.

The questionnaire was divided into 3 parts :-

Part one : The status of the sample.

Part two : It was composed of 68 opinionnaire items concerning the actual performances of Changwad Supervisors on the supervisory functions according to the Regulations concerning Supervisors' functions of the Ministry of Education B.E. 2519.

Part three : It was composed of 17 opinionnaire items concerning the problems of Changwad Supervisors' performances.

Statistics

The data were analyzed by finding the percentage, mean and standard deviation.

Conclusions :

1. To survey Changwad Supervisors' actual performances on the supervisory functions according to the Regulations concerning Supervisors' functions of the Ministry of Education B.E. 2519 : it was found that Changwad Supervisors had accomplished their functions at the level of moderate except ; the function of inspecting the schools, carrying Educational Research, Curriculum Development, writing teachers' manuals and supplementary texts, and giving academic advises to The Department of General Education.

2. The Changwad Supervisors' actual performances are graded respectively:-

Other task assigned by upper authorities are at the first

level.

Leading and organizing in service trainings and semminars for local teachers are at the second level.

Educational Evaluation is at the third level.

Promoting and providing educational innovations is at the fourth level.

Educational supervision and administration in the area of responsibility is at the fifth level.

Local curriculum development and textbook selection are at the sixth level.

Writing teachers' manuals and supplementary texts are at the seventh level.

Being school inspectors is at the eighth level.

Academic advises to the Department of General Education is at the ninth level.

Carrying Educational Research concerning instruction is at the tenth level.

The most important problems of Changwad Supervisors' performances were as follows :

The imbalance between Supervisors and numbers of the elementary schools, limited budget, lack of educational instruments, Supervisors' work is overloading, the schools concerned are under many authorities, the schools are situated in many areas and the Supervisors have not much authority to encourage teachers to imply their suggestions.

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างค่อนข้างมาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตรคุณย์ อาจารย์ไตรัตน์ บุญสวัสดิ์ ซึ่งเคยให้คำแนะนำ
ช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจาก
อาจารย์สุพล ภาชชา หัวหน้าห้องศึกษาด้านเทคโนโลยี รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน งานนี้
วิจัยเรื่องนี้สำเร็จเรียบร้อย

ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี่

ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
กิติกรรมประกาศ.....	๓
รายการตารางประกอบ.....	๔
บทที่	
๑. บทนำ.....	๕
ความเป็นมาของนักวิชา.....	๕
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๖
ขอบเขตของการวิจัย.....	๖
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	๖
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๖
ความหมายของคำศัพท์ใช้ในการวิจัย.....	๗
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๗
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	๘
๒. รายงานหรือเอกสารการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	๙
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	๙
หลักการนิเทศการศึกษา.....	๑๐
กระบวนการนิเทศการศึกษา.....	๑๑
เทคนิคการนิเทศการศึกษา.....	๑๒
หน้าที่ของศึกษานิเทศก์.....	๑๓
ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	๑๔
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์.....	๑๕
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้.....	๑๖

๓. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	๖๙
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๖๙
กลุ่มประชากร.....	๗๙
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	๘๙
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๙๔
การทดลองส่วนแบบสอบถาม.....	๙๖
การรวบรวมข้อมูล.....	๙๙
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๑๐๕
การหาค่าทางสถิติ.....	๑๐๘
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๑๑๙
ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	๑๒๔
การวิเคราะห์การปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์.๔๔	๑๒๔
ลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงาน.....	๑๒๗
การวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์.....	๑๒๙
๕. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ.....	๑๓๔
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๑๓๔
วิธีดำเนินการวิจัย.....	๑๓๔
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๑๓๗
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๑๓๗
สรุปผลการวิจัย.....	๑๓๗
อภิปราย และขอเสนอแนะ	๑๓๘
ขอเสนอแนะสำหรับวิจัยในอนาคต.....	๑๓๙
บรรณานุกรม.....	๑๓๙
ภาคผนวก	๑๔๑
ประวัติการศึกษา.....	๑๔๑

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หนา

๑	แสดงจำนวนโรงเรียน จำนวนครูใหญ่และครูที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร แยกเป็นจังหวัด.....	๔๗
๒	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน.....	๔๙
๓	กลุ่มประชากรจำแนกตามอายุ.....	๕๖
๔	กลุ่มประชากรจำแนกตามอายุราชการ.....	๕๗
๕	กลุ่มประชากรจำแนกตามวุฒิ.....	๕๘
๖	การนิเทศการสอนและการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการในสถานศึกษาที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบ.....	๕๙
๗	การตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย.....	๖๕
๘	การศึกษา ทดลอง วิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน งานทางค้านวัตกรรม การทดลอง ตลอดจนการบริหารการศึกษา.....	๗๐
๙	การพิจารณา และพัฒนาหลักสูตรแบบเรียน หนังสือประกอบการเรียนการสอน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน.....	๗๕
๑๐	การจัดทำคู่มือครู เอกสารทางวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน	๘๐
๑๑	การปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพของการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา โดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ.....	๘๕
๑๒	การจัดประชุม อบรม สัมมนาครุภารย์ หรือผู้ช่วยในการการศึกษาเพื่อส่งเสริมงานทางวิชาการ.....	๘๐
๑๓	การประเมินผลงานทางค้านวัตกรรม.....	๘๗
๑๔	การเสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรรมสามัญศึกษา.....	๙๐
๑๕	การปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย.....	๙๗
๑๖	ดำเนินความสำคัญของการปฏิบัติงาน และผลการปฏิบัติงาน.....	๙๙
๑๗	ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์คือเป็นร้อยละ.....	๙๙